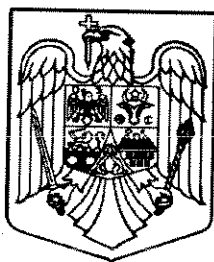

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

PLENUL

HOTĂRÂREA nr. 629

din 29 mai 2014

Ca urmare a solicitării unui auditor de justiție, privind exprimarea unui punct de vedere referitor la o posibilă situație de incompatibilitate între calitatea de viitor procuror și o eventuală participare, în calitate de doctorand, în cadrul proiectului strategic „Burse Universitare în România prin Sprijin European pentru Doctoranzi și Post-doctoranzi”, ce ar urma să se deruleze în cadrul unei universități, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii reține următoarele:

Incompatibilitățile și interdicțiile impuse judecătorilor și procurorilor sunt stabilite prin lege, fiind expres și limitativ prevăzute.

Astfel, potrivit art. 125 alin. (3) din Constituția României, republicată, *„funcția de judecător este incompatibilă cu orice altă funcție publică sau privată, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior”*, dispoziții similare fiind prevăzute în art. 132 alin. (2) și în privința procurorilor.

Tot astfel, potrivit art. 40 alin. (3) din legea fundamentală, magistrații nu pot face parte din partide politice.

În Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prezintă relevanță următoarele dispoziții:

„Art. 5 (1) Funcțiile de judecător, procuror, magistrat-asistent și asistent judiciar sunt incompatibile cu orice alte funcții publice sau private, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior, precum și a celor de instruire din cadrul Institutului Național al Magistraturii și al Școlii Naționale de Grefieri, în condițiile legii.

(2) Judecătorii și procurorii sunt obligați să se abțină de la orice activitate legată de actul de justiție în cazuri care presupun existența unui conflict între interesele lor și interesul public de înfăptuire a justiției sau de apărare a intereselor generale ale societății, cu excepția cazurilor în care conflictul de interese a fost adus la cunoștință, în scris, colegiului de conducere al instanței sau conducătorului parchetului și s-a considerat că existența conflictului de interese nu afectează îndeplinirea imparțială a atribuțiilor de serviciu.

(3) Judecătorii, procurorii, magistrații-asistenți și personalul auxiliar de specialitate sunt obligați să dea, anual, o declarație pe propria răspundere în care să menționeze dacă soțul, rudele sau afinii până la gradul al IV-lea inclusiv exercită o funcție sau desfășoară o activitate juridică ori activități de investigare sau cercetare penală, precum și locul de muncă al acestora. Declarațiile se înregistrează și se depun la dosarul profesional.”

„Art. 6 - (1) Judecătorii, procurorii, magistrații-asistenți, personalul de specialitate juridică asimilat magistraților și personalul auxiliar de specialitate sunt obligați să facă o declarație autentică, pe propria răspundere potrivit legii penale, privind apartenența sau neapartenența ca agent sau colaborator al organelor de securitate, ca poliție politică.”

„Art. 7 - (1) Judecătorii, procurorii, magistrații-asistenți, personalul de specialitate juridică asimilat acestora și personalul auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și parchetelor nu pot fi lucrători operativi, inclusiv acoperiți, informatori sau colaboratori ai serviciilor de informații.”

„Art. 8 - (1) Judecătorilor și procurorilor le este interzis:

- a) să desfășoare activități comerciale, direct sau prin persoane interpose;
- b) să desfășoare activități de arbitraj în litigii civile, comerciale sau de altă natură;
- c) să aibă calitatea de asociat sau de membru în organele de conducere, administrare sau control la societăți civile, societăți comerciale, inclusiv bănci sau alte instituții de credit, societăți de asigurare ori financiare, companii naționale, societăți naționale sau regii autonome;
- d) să aibă calitatea de membru al unui grup de interes economic.

(2) Prin derogare de la prevederile alin. (1) lit. c), judecătorii și procurorii pot fi acționari sau asociați ca urmare a legii privind privatizarea în masă.”

„Art. 9 - (1) Judecătorii și procurorii nu pot să facă parte din partide sau formațiuni politice și nici să desfășoare sau să participe la activități cu caracter politic.

(2) Judecătorii și procurorii sunt obligați ca în exercitarea atribuțiilor să se abțină de la exprimarea sau manifestarea, în orice mod, a convingerilor lor politice."

„Art. 10 - (1) Judecătorii și procurorii nu își pot exprima public opinia cu privire la procese aflate în curs de desfășurare sau asupra unor cauze cu care a fost sesizat parchetul.

(2) Judecătorii și procurorii nu pot să dea consultații scrise sau verbale în probleme litigioase, chiar dacă procesele respective sunt pe rolul altor instanțe sau parchete decât acelea în cadrul cărora își exercită funcția și nu pot îndeplini orice altă activitate care, potrivit legii, se realizează de avocat.

(3) Judecătorilor și procurorilor le este permis să pledeze, în condițiile prevăzute de lege, numai în cauzele lor personale, ale ascendenților și descendenților, ale soților, precum și ale persoanelor puse sub tutela sau curatela lor. Chiar și în asemenea situații însă judecătorilor și procurorilor nu le este îngăduit să se folosească de calitatea pe care o au pentru a influența soluția instanței de judecată sau a parchetului și trebuie să evite a se crea aparența că ar putea influența în orice fel soluția."

„Art. 11 - (1) Judecătorii și procurorii pot participa la elaborarea de publicații, pot elabora articole, studii de specialitate, lucrări literare ori științifice și pot participa la emisiuni audiovizuale, cu excepția celor cu caracter politic.

(2) Judecătorii și procurorii pot fi membri ai unor comisii de examinare sau de întocmire a proiectelor de acte normative, a unor documente interne sau internaționale.

(3) Judecătorii și procurorii pot fi membri ai societăților științifice sau academice, precum și ai oricăror persoane juridice de drept privat fără scop patrimonial."

Alte dispoziții relevante se regăsesc în Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare.

„Art. 101 - Funcția de judecător și procuror este incompatibilă cu orice altă funcție publică sau privată, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior."

„Art. 102 - Magistratilor le este interzis:

a) să desfășoare activități de arbitraj în litigii civile, comerciale sau de altă natură;

b) să aibă calitatea de asociat, membru în organele de conducere, administrare sau control la societăți civile, societăți comerciale, inclusiv bănci sau alte instituții de credit, societăți de asigurare sau financiare, companii naționale, societăți naționale ori regii autonome;

c) să desfășoare activități comerciale, direct sau prin persoane interpușe;

d) să aibă calitatea de membru al unui grup de interes economic."

„Art. 103 - (1) Magistratii nu se subordonează scopurilor și doctrinelor politice.

[REDACTED] (2) Magistratii nu pot să facă parte din partide politice ori să desfășoare activități cu caracter politic.

(3) Magistratii au obligația ca, în exercitarea atribuțiilor, să se abțină de la exprimarea sau manifestarea convingerilor lor politice."

„Art. 104 - Magistratilor le este interzisă orice manifestare contrară demnității funcției pe care o ocupă ori de natură să afecteze imparțialitatea sau prestigiul acesteia."

„Art. 105 - (1) Magistratilor le este interzis să participe la judecarea unei cauze, în calitate de judecător sau procuror:

a) dacă sunt soți sau rude până la gradul IV inclusiv între ei;

b) dacă ei, soții sau rudele lor până la gradul IV inclusiv au vreun interes în cauză.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică și magistratului care participă, în calitate de judecător sau procuror, la judecarea unei cauze în căile de atac, atunci când soțul sau ruda până la gradul IV inclusiv a magistratului a participat, ca judecător sau procuror, la judecarea în fond a acelei cauze.

(3) Dispozițiile alin. (1) și (2) se completează cu prevederile Codului de procedură civilă și ale Codului de procedură penală referitoare la incompatibilități, abținere și recuzare."

„Art. 106 - (1) Judecătorul care devine avocat nu poate pune concluzii la instanța unde a funcționat, timp de 2 ani de la încetarea calității de judecător.

(2) Procurorul care devine avocat nu poate acorda asistență juridică la organele de urmărire penală din localitatea unde a funcționat, timp de 2 ani de la încetarea calității de procuror."

„Art. 107 - Magistratii au obligația de a aduce de îndată la cunoștința președintelui instanței sau, după caz, a procurorului general în subordinea căruia funcționează orice ingerință în actul de justiție, de natură politică sau economică, din partea unei persoane fizice sau juridice ori a unui grup de persoane."

„Art. 109 - (1) Magistratii pot participa la elaborarea de publicații sau studii de specialitate, a unor lucrări literare ori științifice sau la emisiuni audiovizuale, cu excepția celor cu caracter politic.

(2) Magistratii pot fi membri ai unor comisii de examinare sau de elaborare a unor proiecte de acte normative, a unor documente interne sau internaționale."

Relevanță prezintă și Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului nr. 328/2005, care stabilește standardele de conduită a acestora, conforme cu onoarea și demnitatea profesiei. Cu titlu particular, sunt de menționat dispozițiile art. 20, potrivit cărora „Judecătorii și procurorii nu pot desfășura acțiuni care, prin natura lor sau modul de finanțare ori executare, ar putea, în orice

formă, să impiezeze îndeplinirea cu imparțialitate, corectitudine și în termenele legale a obligațiilor profesionale."

În raport de conținutul incompatibilităților și interdicțiilor prezentate mai sus, care, așa cum s-a menționat, sunt expres și limitativ prevăzute de lege, Plenul constată că o eventuală participare a unui magistrat, în calitate de doctorand, într-un proiect de burse doctorale, nu se circumscrie niciuneia dintre aceste situații.

Astfel, potrivit art. 158 alin. (1) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, *studiile universitare de doctorat reprezintă al III-lea ciclu de studii universitare*, ele desfășurându-se pe baza unui cod al studiilor universitare de doctorat, aprobat prin hotărâre a Guvernului; în concret, acest Cod a fost aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 681/2011.

Dreptul la învățătură este un drept fundamental, consacrat de însăși legea fundamentală a statului român, mai precis de art. 32 din Constituția României, republicată.

Cadrul pentru exercitarea sub autoritatea statului român a „*dreptului fundamental la învățătură pe tot parcursul vieții*” este asigurat, în concret, de Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, conform art. 1 din acest act normativ.

Astfel, potrivit art. 2 alin. (7) din legea menționată, în România învățământul constituie prioritate națională, iar conform alin. (4) al aceluiași articol „*statul asigură cetățenilor României drepturi egale de acces la toate nivelurile și formele de învățământ preuniversitar și superior, precum și la învățarea pe tot parcursul vieții, fără nicio formă de discriminare.*”

În acest context, o altă concluzie ar însemna că judecătorii sau procurorii care au calitatea de doctoranzi și participă la proiecte de genul celui analizat ar fi discriminați față de celelalte categorii profesionale aflate în aceeași situație.

În concluzie, participarea judecătorilor și procurorilor în cadrul unor proiecte de burse doctorale, în calitate de doctorand, nu se circumscrie niciuneia dintre interdicțiile ori situațiile de incompatibilitate prevăzute de lege și, prin urmare, nu este incompatibilă cu statutul de magistrat.

Față de cele expuse, în temeiul art. 23 alin. (1) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare,

PLENUL CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

HOTĂRĂȘTE:

Articol unic - Participarea judecătorilor și procurorilor în cadrul unor proiecte de burse doctorale, în calitate de doctorand, nu se circumscribe niciuneia dintre interdicțiile ori situațiile de incompatibilitate prevăzute de lege și, prin urmare, nu este incompatibilă cu statutul de magistrat.

Data în București, la 29 mai 2014

**PRESEDINTE,
JUDECĂTOR DR. ADRIAN BORDEA**

